

stille dette Spørgsmaal i Bero, stille det saadan, at Finansministeren kan give Statslaan eller ogsaa unblade at gøre det. Den naturlige Følge vil altsaa blive, at Spørgsmaalet siden vil blive taget op ved et Apendix til dette Lovforslag og undertkastet en fornyet Drøftelse. Jeg finder nemlig, at det at afgøre Sagen paa denne Maade her ikke blot være en stor Uret mod Præsterne, der selv maa bære hele Byrden ved Tiendeafløsningen — men ogsaa en Afgørelse af et overordentlig vigtigt Princip, en Afgørelse, som en Gang for alle ad indirekte Vej fastslaar, at Kirkens Midler ere Statsmidler, og at der kan disponeres over dem aldeles paa samme Maade som over de andre Statsmidler. Hidtil have vi, som sagt, holdt dem ude fra hinanden. Selv om man har haft den Mening, at Kirken ikke havde nogen Ejendomsret, har man dog holdt Kirkens Midler udenfor og opsat Afgørelsen af Spørgsmaalet. Men her kommer man ad indirekte Vej til den Løsning, at Sagen er afgjort saaledes, at Staten ejer det hele. Altsaa, det er ikke blot en Uret, der bliver begaaet mod Præsterne, men det er tillige et Principspørgsmaal, det drejer sig om, og derfor ønsker jeg, og andre Medlemmer med mig, at Sagen udsættes, og det vil ske, naar man vedtager denne Vending, der gaar ud paa, at den sidste Linie i § 10, andet Stykke, der handler om Præstetiende, udgaar.

Det. Hansen: Det er lidt vanstelig at forstaa alle disse Combinationer mellem de forskellige Paragraffer, navnlig med Hensyn til Tienden, men det Forslag, der nu foreligger fra 8. ærede Medlemmer, skulde jo gaa ud paa, at der af Ejendomme, der svare Præstetiende, ikke skulde kunne umiddelbart udstedes Obligationer, navnlig ikke til Stiftsfondene, men det skulde gaa paa sædvanlig Maade, at Pengene skulde betales kontant ind til Stiftsfondene. Der kunde saa gives Tiendelaan eller ikke gives Tiendelaan, eftersom man vilde, og derved mente man at kunne undgaa den Uretfærdighed, der bestaar i en Betskering af Præsternes Indtægter, som vi have talt om ved 1ste og 2den Behandling. Men jeg tror, de Herrer tage fejl. De have ikke regnet med § 11, thi der er ikke Tvivl om, at § 11 kan benyttes akkurat paa samme Maade, der er blot det, at der bliver det Statskassen, der bliver Debitor til Stiftsfondene, og saa bliver det et Forhold mellem Statskassen og Præsterne, saa jeg tror, at det vil blive akkurat det samme, som det var foreslaaet tidligere. Sagen er, at hele dette System er saa indviklet, at rører man ved det, kommer man

ind i den allerstørste Konfusion, og jeg kan ikke tro andet, end at denne Lov vil forvolde Administrationen, Domstolene og alle dem, der have med det at gøre, de allerstørste Vansteligheder.

Finansministeren (Estrup): Der- som jeg har forstaaet Ordføreren for Forslagsstillerne (Bjerre) ret, at Vendingforslaget skulde betyde dette, at det, naar det blev vedtaget, vilde stille Finansministeren frit lige over for det Spørgsmaal, om han vil benytte den almindelige Bemyndigelse til at give Statslaan ogsaa til at give Statslaan til kontant Afløsning af Præstetienden, kan jeg ikke tillægge Forslaget nogen reel Betydning, og ligesaa overbevist som jeg er om, at jeg som Finansminister ikke vilde indlade mig paa slikt, holder jeg mig overbevist om, at ingen Finansminister vilde gøre det. Det vilde jo betyde det, at man for at staae Afsløningsnummer til Veje til Henlæg- gelse i et Lønningsfond — jeg siger et Lønningsfond — skønt Lovforslaget forudsætter, at det bliver splittet i Stifter — til Tilvejebringelse af Lønningsfondens Kapital, skulde stifte Statslaan for at indbetale Pengene kontant til Stiftsovrighederne som et fremtidigt Præstelønningsfond. Det forekommer mig rigtignok, at der skulde meget til, at der i det mindste maatte ligesom positive Lovbud til, for at man skulde indlade sig paa slikt, thi det forekommer mig at være i den Grad et Dmssvøb: at stifte Statslaan for at tilvejebringe, hvad enten man kalder det et Statsfond eller et kirkeligt Fond — det bliver det samme — et saa umaadeligt Dmssvøb, at ingen Finansminister, naar han ikke ligesom var tvungen dertil, efter mit Skøn med Føje kunde indlade sig derpaa. Jeg ubtaltte ved 2den Behandling, at jeg meget godt kan forstaa den Betragtning, at Præsterne burde have fuldt Vederlag i Tiendeafløsningsbehageligheder og -fordele for det Tab i Indtægt, der vil være forbunden med kun at saa 3 $\frac{1}{2}$ i Stedet for 3 $\frac{3}{4}$ eller 3 $\frac{7}{8}$ pCt., hvad nu Renten maatte være, men jeg kan i Virkeligheden ikke forstaa, at man for at raade Bod paa denne mindre Ulempe, som jo kunde rettes derved, at Præsten faar et direkte Vederlag for saadant Tab, skulde indlade sig paa et saa kolossal Dmssvøb som at stifte et halvt hundrede Millioner Kr.s Gæld til Dannelse af et halvt hundrede Millioners Præstelønningsfond. Det kan jeg i Virkeligheden ikke forstaa, men det er muligt, at jeg ikke ganske har forstaaet den ærede Ordførers Mening. Naar det ærede Medlem mente, at man ved den Bestemmelse, som foreligger i Loven, vilde gaa Kirken som selvstændigt